

Rektor

s.remissvar@regeringskansliet.se
cc: s.fs@regeringskansliet.se

Karolinska Institutets yttrande över remiss av SOU 2021:71 Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (regeringskansliets dnr S2021/06163)

Karolinska Institutet (KI) överlämnar i bifogad bilaga sitt yttrande över rubricerad remiss.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Ole Petter Ottersen i närvaro av universitetsdirektör Katarina Bjelke efter föredragning av direktör Anna Humble. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Alexander Klaréus. I ärendets slutliga handläggning har prorektor Anders Gustafsson också deltagit.

Ole Petter Ottersen

Anna Humble

Bilaga

Bilaga dnr. 1-962/2021

Karolinska Institutets (KI) remissyttrande över SOU 2021:71 Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (regeringskansliets dnr S2021/06163)

Övergripande

KI är huvudman för forskning och utbildning och är därmed beroende av att få tillgång till en väl fungerande hälso- och sjukvård för den kliniska utbildningen och forskningen. Hälso- och sjukvårdens utveckling har medfört svårigheter för lärosätenas uppdrag avseende klinisk utbildning och forskning.

Hälso- och sjukvården är en kunskapsorganisation i ständig utveckling och i stort behov av tillgång till ny kunskap. För vårdens utveckling och kompetensförsörjning och för patientens tillgång till bästa behandling krävs ett nära samarbete mellan alla aktörer.

Vårdens organisation och struktur har förändrats betydligt jämfört med när nuvarande avtal mellan staten och landstingen om landstingens medverkan i klinisk utbildning och forskning ingicks. Nivåstrukturering, vårdval och upphandlad vård påverkar tillgången till vårdens miljö och struktur. För framtidens hälso- och sjukvård är det nödvändigt att universitetens och högskolornas förutsättningar för klinisk utbildning och forskning säkerställs.

Satsningar på life science framhålls som en viktig del för tillväxt och för internationell attraktionskraft där universiteten har en viktig roll. För att stärka innovation, forskning och utveckling och kompetensförsörjning krävs ett nära samarbete mellan berörda aktörer med olika ansvar, statliga, regionala, kommunala och privata verksamheter.

KI vill särskilt framhålla att:

- Vid alla större investeringsprojekt i hälso- och sjukvården bör konsekvenser för klinisk forskning och utbildning tas fram och beaktas. Särskilt angeläget avseende områden som utredningen definierar som riksintressen såsom byggnader, teknisk utrustning och digital infrastruktur men också avseende större förändringar av vårdens organisation, struktur och genomförande.
- Universiteten bör involveras i ett tidigt skede i planeringen av större investeringar, organisatoriska förändringar och utvecklingsprojekt.
- Universiteten och regionerna måste ha en nära dialog för att tillsammans säkra förutsättningarna för högkvalitativ klinisk forskning och utbildning för att det i förlängningen ska leda till hälso- och sjukvårdens utveckling och kompetensförsörjning.

Utredningens förslag**Stärk förutsättningarna för kunskapsuppbyggnad inom området vårdinfrastruktur**

Utredningens förslag: Staten stärker området vårdinfrastruktur genom ytterligare forskningsmedel, samt övertar ansvaret för finansiering av Centrum för vårdens arkitektur vid Chalmers tekniska högskola.

KI:s synpunkter: KI välkomnar utredningens förslag om ett ökat stöd till forskning inom vårdinfrastruktur. Det är bra att staten tar ett fastare grepp om vårdens infrastruktur men samtidigt viktigt att statliga forskningsmedel utlyses i konkurrens och att forskare inom flera områden bör kunna beredas möjlighet att söka sådana medel.

Utredningens bedömningar

KI delar utredningens analys avseende forskning och utbildning

KI delar utredningens bedömning om behovet av en tydligare ansvarsfördelning mellan statliga myndigheter, regioner och kommuner som möjliggör för parterna att klara sina respektive uppdrag och som är möjliga att följa upp.

KI menar att det inte enbart går att titta på en del av infrastrukturen såsom byggnader utan det hänger ihop med uppdraget, det delade ansvaret för hälso- och sjukvården, omsorgen och möjligheterna till exempelvis medverkan i utbildning och forskning.

Utredningen resonerar att investeringar i vårdbyggnader och planering av hälso- och sjukvårdsverksamhet inte går i takt. KI delar den synen men vill också påtala vikten av att regionerna vid planering och investering i infrastruktur bör ta hänsyn till hela sitt uppdrag vilket inkluderar medverkan i högre utbildning och forskning.

Vidare resonerar utredningen om vårdens kompetensförsörjning. Som anges har företrädare för de medicinska fakulteterna lämnat ett gemensamt yttrande till utredningen, där betonas att det vid planering och byggnation av nya lokaler för hälso och sjukvård måste tas hänsyn till de studerandegrupper som kommer att vistas där. Detta är mycket angeläget för att skapa en god arbetsmiljö för vårdens medarbetare och en god lärandemiljö för studerande, vilket i förlängningen påverkar vårdens kompetensförsörjning.

KI delar utredningens bedömning att frågor om hänsyn till förutsättningarna för högre utbildning och forskning i vårdens miljö främst bör hanteras genom systemsyn vid vårdinfrastrukturinvesteringar för att skapa en uthållig, patientsäker och personaleffektiv hälso- och sjukvård. Det är mycket angeläget att utvecklings- och kompetensförsörjningsfrågor inte glöms bort i sådana processer.

KI instämmer i utredningens bedömning att staten och regionernas arenor för samverkan inte kunnat hantera bristerna vad gäller beaktande av nationella intressen såsom möjligheterna till forskning och utbildning, utveckling och kompetensförsörjning exempelvis rörande nationell högspecialiserad vård och kunskapsstyrning.